"DACĂ TE VOI UITA VREODATĂ, PĂMÂNT..."

Arthur C. Clarke

Când Marvin a împlinit zece ani, tatăl l-a dus prin coridoarele lungi şi răsunătoare care urcau prin Administrativ şi Energetic, până au ajuns în sfârşit la nivelurile cele mai de sus, prin vegetaţia dezvoltându-se cu rapiditate, a Fermelor. Lui Marvin îi plăcea aici; era amuzant să urmărească plantele uriaşe şi subţiri cum se târau cu o ardoare aproape vizibilă spre lumina soarelui care, filtrată prin cupolele de plastic, cobora pentru a le întâlni. Mireasma vieţii se simţea la tot pasul, deşteptându-i în inimă doruri inexprimabile; acum nu mai respira aerul uscat şi răcoros specific nivelurilor rezidenţiale, purificat de orice arome, cu excepţia izului uşor înţepător de ozon. Dorea să mai poată întârzia aici, dar tata nu l-a lăsat. Au mers mai departe, până la intrarea Observatorului, pe care nu-l vizitase niciodată; totuşi nu s-au oprit şi Marvin a ştiut, cu o senzaţie de excitare nestăpânită, că mai rămăsese o singură destinaţie posibilă. Pentru prima dată în viaţă, avea să iasă Afară.

În sala imensă de întreţinere, existau o duzină de vehicule de teren, înzestrate cu anvelope-balon late şi cabine presurizate. Probabil că tata era aşteptat, fiindcă au fost conduşi de îndată la maşinuţa de cercetare de lângă gigantica uşă circulară a ecluzei. Încordat de nerăbdare, Marvin a luat loc în cabina strâmtă, în vreme ce tata a pornit motorul şi a verificat comenzile. Uşa interioară a ecluzei a glisat deschizându-se, apoi s-a închis înapoia lor; a auzit reducându-se treptat vuietul pompelor de aer, pe măsură ce presiunea scădea spre zero. După aceea, s-a aprins indicatorul "Vid", uşa exterioară s-a deschis, şi înaintea lui Marvin a apărut tărâmul în care nu pătrunsese niciodată.

Îl văzuse, desigur, în fotografii: privise de o sută de ori astfel de imagini pe ecranele de televiziune. Acum, însă, realitatea se întindea în jurul său, arzând sub soarele aprig care se târa atât de lent peste cerul mai negru decât cărbunele. S-a uitat spre vest, cât mai departe de splendoarea orbitoare a soarelui... şi a zărit stelele, aşa cum i se spusese, dar n-o crezuse niciodată cu adevărat. Le-a cercetat mult timp, minunându-se că puteau fi atât de luminoase şi totuşi atât de micuţe. Erau nişte punctuleţe nemişcate, ce nu pâlpâiau, şi brusc şi-a reamintit câteva versuri citite într-o carte a tatei:

Steaua sus răsare
Ca o taină mare.

Ei bine, el cunoştea taina stelelor. Cel care făcuse comparaţia aceea nu fusese prea inteligent... A abandonat nedumeririle şi şi-a concentrat din nou atenţia asupra peisajului din jur.

Goneau cu aproape o sută şaizeci de kilometri pe oră, peste un şes neted, anvelopele-balon ridicând înapoia lor norişori de praf. Colonia nu se mai zărea nicăieri; în cele câteva minute cât privise stelele, domurile şi turnurile radio dispăruseră sub orizont. Existau totuşi alte semne ale prezenţei umane, deoarece, la mai puţin de doi kilometri în faţă, Marvin putea distinge structurile cu forme bizare, adunate în jurul intrării unei mine. La răstimpuri, un fuior de vapori se ridica dintr-un coş scund, dispersându-se instantaneu.

Au trecut pe lângă mină în câteva secunde; tata conducea cu o îndemânare îndrăzneaţă şi părea preocupat, de parcă — era un gând straniu pentru un copil — dorea să scape de ceva care-l sâcâia. Peste alte câteva minute, au ajuns la marginea platoului pe care fusese construită Colonia. Terenul cobora abrupt sub ei, într-o pantă ameţitoare al cărei capăt se pierdea în umbre. În faţă, cât vedeai cu ochii, se întindea un ţinut pustiu în care se învălmăşeau cratere, lanţuri muntoase şi râpe. Crestele munţilor, reflectând soarele aflat jos pe boltă, ardeau aidoma unor insule de foc într-un ocean de întuneric, iar deasupra lor, stelele continuau să sclipească la fel de imobile.

Mai departe nu se putea înainta... şi totuşi, exista un drum. Marvin şi-a încleştat pumnii când vehiculul s-a aplecat peste muchie şi a început lunga coborâre. După aceea, a zărit poteca şi s-a destins puţin. Se părea că şi alţi oameni mai trecuseră pe aici.

Noaptea s-a lăsat şocant de brusc, atunci când au traversat marginea umbrei şi soarele a dispărut înapoia coamei platoului. Perechea de faruri s-a aprins imediat, proiectând dungi alb-albastre pe stâncile din faţă, aşa încât nu mai era nevoie să verifice viteza cu care mergeau. Au călătorit ore întregi prin văioage şi pe lângă poalele unor munţi ale căror piscuri păreau că ating stelele, ieşind uneori, pentru câteva clipe, în lumina soarelui, atunci când terenul suia.

Acum, în dreapta, se zărea un şes cutat şi colbuit, iar în stânga, cu meterezele şi terasele ridicându-se preţ de mulţi kilometri spre cer, se întindea un perete de munţi ce mărşăluiau în depărtare, până ce vârfurile lor se pierdeau sub marginea lumii. Nu se vedea nici un semn care să ateste că oamenii exploraseră cândva aceste ţinuturi, totuşi vehiculul a trecut la un moment dat pe lângă epava unei rachete, alături de care se afla o movilă de pietre având deasupra o cruce din metal.

Băiatului i se părea că munţii îşi continuau marşul la nesfârşit, dar, în cele din urmă, după multe ore, aceştia se terminară printr-un promontoriu uriaş şi prăpăstios, ce se înălţa abrupt din mijlocul unui pâlc de dealuri. Maşina a coborât într-o vale puţin adâncă, ce se arcuia într-o curbă prelungă spre versantul opus al lanţului muntos, şi atunci Marvin a început să înţeleagă că în faţa lor se petrecea ceva foarte ciudat.

Soarele se găsea acum jos, înapoia dealurilor din dreapta, aşadar valea ce se afla drept înainte ar fi trebuit să fie cufundată în beznă. Cu toate acestea, ea era scăldată într-o strălucire rece şi albă, ce se revărsa peste ţarcurile pe sub care treceau. Apoi, pe neaşteptate, au ieşit în şes deschis şi sursa luminii s-a ivit în toată splendoarea ei.

Acum, după oprirea motoarelor, în micuţa cabină pogorâse liniştea. Unicele zgomote erau susurul slab al alimentatorului cu oxigen şi ocazionala trepidaţie metalică produsă de pereţii exteriori ai vehiculului, care-şi împrăştiau fluxul termic. Nici un pic de căldură nu venea dinspre imensa seceră argintie care plutea imediat deasupra orizontului îndepărtat, inundând ţinutul cu o lumină perlată. Era atât de strălucitoare încât, abia după câteva minute, Marvin i-a putut accepta provocarea şi a privit direct în sclipirea ei; totuşi, în cele din urmă, a reuşit să distingă contururile continentelor, limita ceţoasă a atmosferei şi insulele albe ale norilor. Şi chiar de la acea depărtare, a văzut scânteierea razelor de soare pe banchizele polare.

Spectacolul era minunat şi-i atrăgea sufletul peste abisul spaţiului. Acolo, în semiluna luminoasă, se găseau toate minunile pe care el nu le cunoscuse niciodată: nuanţele amurgurilor, oftatul oceanului pe nisipul plajelor, răpăitul ploii, binecuvântarea lină a ninsorii. Ele şi altele o mie ar fi trebuit să reprezinte moştenirea sa legitimă, însă băiatul le cunoştea doar din cărţi şi din înregistrări vechi, iar gândul acesta îi umplea inima cu tristeţea unui surghiunit.

De ce nu se mai puteau întoarce? Totul părea atât de paşnic sub bancurile de nori călători... Apoi, ochii lui Marvin s-au acomodat cu lumina orbitoare şi băiatul a observat că porţiunea discului aflată în beznă sclipea palid, cu o fosforescenţă malignă... şi şi-a amintit: privea rugul funerar al unei planete, epilogul radioactiv al Apocalipsei. La patru sute de mii de kilometri distanţă, lucirea atomilor muribunzi continua să fie vizibilă, aidoma unui memento etern al trecutului funest. Aveau să treacă multe secole înainte ca strălucirea ucigaşă să dispară din pietre, iar viaţa să poată invada din nou lumea tăcută şi pustie.

După aceea, tata a început să vorbească, depănând istoria care până atunci nu însemnase pentru Marvin mai mult decât basmele auzite în copilărie. Multe lucruri nu izbutea să le înţeleagă; îi era imposibil să-şi imagineze configuraţia multicoloră a vieţii de pe planeta pe care n-o văzuse nicicând. Nu putea pricepe nici forţele care o distruseseră în final, lăsând în urma ei un singur supravieţuitor, Colonia, care scăpase graţie izolării ei. Cu toate acestea, a reuşit să-şi imagineze agonia acelor zile, când "coloniştii" aflaseră că navele de aprovizionare n-aveau să mai coboare niciodată pe cozi de foc printre stele, aducând daruri de acasă. Una câte una, staţiile radio îşi încetaseră apelurile; pe globul adumbrit, luminiţele oraşelor păliseră şi muriseră, iar ei rămăseseră singuri în cele din urmă, mai singuri decât fusese vreodată un grup de oameni, purtând în mâinile lor viitorul rasei.

Urmaseră apoi anii de disperare şi necontenita bătălie pentru a supravieţui pe o lume ostilă şi neîmblânzită. Bătălia aceea fusese câştigată, deşi cu greutate; micuţa oază de viaţă se afla în siguranţă, înfruntând cele mai rele lucruri pe care le putea face Natura. Totuşi, dacă nu exista un ţel, un viitor căruia să i se dedice, Colonia avea să-şi piardă voinţa de a supravieţui, şi atunci nici o maşină, nici o artă şi nici o ştiinţă n-ar mai putea-o salva.

Abia atunci Marvin a priceput rolul pelerinajului. El n-avea să se plimbe niciodată pe malurile râurilor planetei legendare şi pierdute, nici n-avea să audă tunetele rostogolindu-se peste coamele rotunjite ale dealurilor ei. Într-o bună zi — cât de îndepărtată însă? — copiii copiilor lui urmau să se întoarcă pentru a-şi revendica moştenirea. Până atunci, vânturile şi ploile vor fi curăţat otrăvurile din solurile pârjolite, purtându-le către oceane, iar în adâncurile apelor veninul se va fi diluat, nemaifiind în stare să facă nici un rău vieţii. Abia în acea zi, uriaşele nave care continuau să aştepte aici, pe şesurile tăcute şi colbuite, aveau să se înalţe iarăşi în spaţiu, pe drumul spre casă.

Acesta era visul; iar în altă zi, ceva mai apropiată — Marvin a ştiut-o printr-o străfulgerare de intuiţie — el urma să-l transmită fiului său, aici, exact în acelaşi loc, cu munţii înapoia lor şi cu lumina argintie a cerului scăldându-le chipurile.

Nu a privit îndărăt când s-au întors şi au pornit către Colonie, îndreptându-se spre cei de-un neam cu el, aflaţi în lungul exil, băiatul nu rezista să vadă încă o dată măreţia îngheţată a secerii Pământului pălind pe stâncile din jur...
